

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної роботи

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОСОБИСТОСТІ»

підготовки здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»

мова навчання українська

Розробник:

Стьопкіна А.С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ».

Рецензенти:

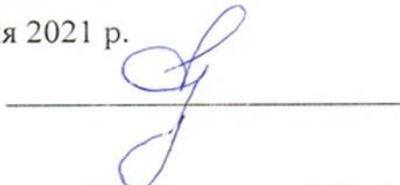
Трубник І.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»;

Березка С.Ф., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ».

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«30» серпня 2021 р. протокол № 1

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОСОБИСТОСТІ»

Кількість кредитів	5
Рік підготовки, семестр	1 1
Компонент освітньої програми	основний
Викладач	Стьопкіна А.С. – доцент кафедри дошкільної освіти та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук
Контактна інформація	brusal@ukr.net
Консультації	щосереди, 14.00.–15.00.
Анотація навчальної дисципліни	<i>об'єкт вивчення</i> – соціально-правовий захист <i>предмет вивчення</i> – процес та особливості соціально-правового захисту особистості
Опис навчальної дисципліни	<i>Мета навчальної дисципліни:</i> поглиблення знань здобувачів, щодо сутності понять та теоретичних основ соціально-правового захисту населення, сім'ї, молоді дитинства і материнства; опанування здобувачами технологіями роботи фахівців соціальної сфери з соціально-правовими документами та актами; методикою роботи з аналізу та оцінки потреби клієнтів у соціально-правовій допомозі. <i>Програмні компетентності:</i> <i>Загальні компетентності (ЗК):</i> Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної

діяльності (за ЗК5 ОП);

Здатність до міжособистісної взаємодії (за ЗК 13 ОП);

Фахові компетентності (ФК):

Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення (за ФК2 ОП);

Здатність використовувати методики інспекційних перевірок в системі соціального захисту населення (за ФК8 ОП);

Здатність оцінювання якості соціальних послуг (за ФК11 ОП).

Ключові слова: соціальне забезпечення, соціально-правовий захист, право соціального забезпечення, соціальна політика, фахівець соціальної сфери, допомога, захист.

Очікувані результати навчання:

Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення у діяльності фахівця із соціального забезпечення населення.

Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення у закладах соціального захисту населення.

Навчально-методичні матеріали:

1. Європейське право: право Європейського Союзу : підручник / за заг. ред. В. І. Муравйова : у 3 кн. : Кн. перша: Інституційне право Європейського Союзу / В. І. Муравйов, О. М. Шпакович, О. М. Лисенко, О. В. Святун. – К. : Ін Юре, 2018. – 312 с.

2. Закон України «Про соціальні послуги». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

3. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. / А.О. Ярошенко, Т. В. Семигіна, Н.В. Сухицька. За ред. А.О. Ярошенко. – К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. - 289 с.

4. Основи соціально-правового захисту особистості : курс лекцій / Упорядник Стьопкіна А.С. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. –

	<p>53 с.</p> <p>5. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. – К. : НАДУ, 2017. – 792 с.</p> <p><i>Ресурси:</i></p> <p>дистанційний курс «Основи соціально-правового захисту особистості» (http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/mod/page/view.php?id=17857); мультимедійна апаратура, екран, проектор; бібліотечні фонди.</p>
<p>Теми</p>	<p><i>Програма навчальної дисципліни містить такі теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи соціально-правового захисту особистості 2. Соціальна політика в Україні 3. Основні завдання у діяльності фахівця соціальної сфери щодо забезпечення соціально-правового захисту особистості 4. Особливості сприйняття прав дитини у суспільстві 5. Соціально-правовий захист дітей та молоді за кордоном 6. Основні законодавчі акти, що захищають права та інтереси дітей, понятійний апарат соціально-правового захисту особистості 7. Соціально-правові особливості дії освітньої законодавчої бази 8. Соціально-правовий захист законних інтересів різних категорій дітей. 9. Соціально-правовий захист неповнолітніх 10. Соціальний захист прав і державна допомога дітям-інвалідам та дітям-чорнобильцям 11. Технології організації соціально-правового захисту дітей, їх сімей та молоді 12. Технології соціально-правового консультування молодого подружжя

<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p><i>Методи навчання:</i> Проблемне навчання (problem learning); змішане навчання (blended learning); технологія клікерс (clickers); метод конкретних ситуацій (МКС), кейс-метод</p>
<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p><i>Види роботи здобувачів</i> (міні-повідомлення, доповіді, презентації та виступи на практичних заняттях та наукових заходах, аналіз документів; розробка реклами, планів, конспектів, схем, моделей, технологій; створення добірок, ведення протоколів інтерв'ю).</p>
<p>Оцінювання</p>	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p>Види: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (екзамен у 1 семестрі).</p> <p>Методи: перевірка самостійної роботи, усне опитування.</p> <p>Форми: індивідуальна та фронтальна перевірка.</p> <p>Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у „ДДПУ”</p> <p>(http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf)</p> <p>Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здійснюється під час проведення навчальних занять (лекційні, практичні) та самостійної роботи. Для студентів заочної форми бали розподіляються пропорційно годинам у навчальному плані, відведеним на навчальні заняття та самостійну роботу.</p>

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,25 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

8-6 (3) бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

5-3 (2) бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

2-1 (1) бали - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 44 б. (денна форма навчання) та 87 б. (заочна форма навчання).

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

- звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять із усіх дисциплін семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань із відповідної дисципліни;

- допущені до складання екзамену (у деканат обов'язково надається аркуш відповіді здобувача).

Вимоги:

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора /-ки – це абсолютно нормально.

На практичних заняттях бажана активна участь здобувачів вищої

освіти під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Кафедра соціальної роботи підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджені в ДДПУ (для оцінювання іспиту):

Результати підсумкових форм контролю оцінюються: за національною п'ятибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «неприйнятно») і за 100-бальною

шкалою.

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	0,5	0,25	3	1	2	1
Т 2	0,5	0,25	3	1	4	1
Т 3	0,5	0,25	3	1	3	1
Т 4	0,5	0,25	3	1	4	1
Т 5	0,5	0,25	3	1	4	1
Т 6	0,5	0,25	3	1	3	1
Т 7	0,5	0,25	3	1	4	1
Т 8	0,5	0,25	6	1	4	1
Т 9	0,5	0,25	6	1	6	1
Т 10	0,5	0,25	6	1	3	1
Т 11	0,5	0,25	8	1	4	1
Т 12	0,5	0,25	3	1	3	1
Разом	6	3	50	12	44	12

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами

за результатами поточного контролю (заочна форма навчання),

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1	1	0,25	-	-	7,25	1
Т 2	-	-	-	-	7,25	1
Т 3	1	0,25	-	-	7,25	1
Т 4	-	-	-	-	7,25	1
Т 5	-	-	-	-	7,25	1
Т 6	-	-	-	-	7,25	1
Т 7	-	-	-	-	7,25	1
Т 8	-	-	5	1	7,25	1
Т 9	1	0,25	-	-	7,25	1
Т 10	-	-	-	-	7,25	1
Т 11	-	-	5	1	7,25	1
Т 12	-	-	-	-	7,25	1
Разом	3	0,75	10	2	87	12

Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»

Вивчення дисципліни дає: знання щодо особливостей діяльності закладів соціального захисту різних категорій населення; вміння та навички знаходити і аналізувати необхідні нормативно-правові і підзаконні акти, враховувати зміни, доповнення, поправки до статей законів України, що забезпечують право на соціальний захист, соціальне забезпечення.

Політика академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ «ДДПУ» (<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>)

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і

допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час письмових робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Для здобувачів вищої освіти очної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба або академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного та підсумкового контролю. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з деканом факультету.

Стьопкіна А.С.

канд. пед. наук

